

(slordig?) gelezen en was ergens op de zin 'ik zie niets' gestoten, wat hem meteen de radicale interpretatie bezorgde om van de eenzaam rondlopende vrouw een blinde te maken. Zo moest Anja Silja (bekend als een bijzonder sterke theaterpersoonlijkheid) een aantal keren van links naar rechts over het toneel lopen, tastend met een witte stok. En kijk, omdat de situatie (een vrouw die in een bos radeloos op zoek is naar haar minnaar, wiens lijk ze uiteindelijk vindt) al zijn logica kwijt is, wordt het een zinloos gedoe van iemand die een moeilijke partij moet zingen en dat ondanks alles meer dan behoorlijk doet. Als publiek sta je op iets onbegrijpelijks te staren en de inspanning van de vertolker, en de zeer dramatische, kleurrijke lezing van dirigent Antonio Pappano. Ach, zo denk je dan, had men al die rommel (deze luie regie met de ingewikkelde belichting inclusief) maar geschrapt, en dit eenvoudig en eerlijk als concertstuk gepresenteerd. Misschien was er dan zoiets als begrip en ontroering geweest.

Bij Pierre Audi in Amsterdam ging het er eerlijker aan toe, maar was het resultaat even weinig overtuigend. Voor het moderne repertoire doet hij graag een beroep op plastische kunstenaars. Voor het Schönberg-programma had hij Jannis Kounellis als scenograaf aangetrokken. Het monodrama werd door Kounellis van een contradictorisch decor voorzien: er hingen grote lampen, dicht bij de vloer, temidden van echte bomen, die echter aan de voet afgehakt, en dus in de lucht zweefden. Het resultaat was iets abstracts, zonder emotionele kracht. De zangeres Isolde Elchlepp liep er wat verloren in rond, tonend dat rondlopen op een scène nog wat anders is dan rondzwerven in een donker bos. Bovendien was de muzikale vertolking van Oliver Knussen erg teruggetrokken, zodat de luisteraar niet de meeslepende sensuele indruk kreeg die Pappano hem in Brussel bezorgde. Ook hier weer dezelfde verzuchting: laten we het concertant houden.

In beide opvoeringen wilden de regis-

seurs iets met de tekst doen, er hun eigen stempel op drukken, maar in beide gevallen bleek hun theatrale fantasie veel te zwak voor de muzikale tekst. Ze slaagden er geen van beide in het centrale gevoel van de panische angst te vatten. Nochtans wist Schönberg precies wat er nodig was, want in 1930 gaf hij voor een Berlijnse opvoering de volgende raad: 'Het is noodzakelijk dat men de Vrouw steeds in het bos ziet om te begrijpen dat ze bang is! Daarom moet het ook een werkelijk en geen puur zakelijk bos zijn, want een dergelijk bos kan je wel doen huiveren maar geen angst aanjagen.' In Brussel en Amsterdam was er noch huiver, noch angst. Twee keer ging het om een wat nutteloze, vaag modernistische oefening. Angst is er echter wel op de plaatopname die Jessye Norman gemaakt heeft. Bij het luisteren naar haar stem zie je alles gebeuren, en krijgt Schönbergs stuk een kracht en een spanning die de luisteraar meteen naar de laatste noten voert. Toch een luisterstuk dus (al heb ik de opvoering in Salzburg niet ge-

Verklärte Nacht - Rosas, De Munt / Herman Sorgeloos

